

5.8.1. Щорічні обсяги заходів з відтворення лісів, потреба в садивному матеріалі

Показники	Лісові культури			Доповнення лісових культур		Інші потреби	Разом	
	фонд лісовідтворення		реконструкція насаджень	на землях інших користувачів	на землях лісгоспу			на землях інших користувачів
	лісо-відновлення	лісо-розведення						
1. Обсяги робіт, га	602,7	2,9			247,9	25,4	878,9	
2. Потреба в садивному матеріалі, тис. штук - усього	3683,1	16,6			1440,3	75,1	5215,1	
в т.ч. по породах:								
Сосна звичайна	3415,4	16,6			1304,0	42,1	4778,1	
Ялина європейська						7,7	7,7	
Дуб звичайний	235,1				94,0		329,1	
Дуб червоний						9,7	9,7	
Береза повисла	32,6				42,3		74,9	
Вільха чорна						4,2	4,2	
Чагарники						11,4	11,4	

5.8.2. Розрахунок корисної площі посівного відділення розсадника та потреба в насінні

Породи, які будуть вирощуватись в посівному відділенні розсадника	Потреба в сіяннях, тис. шт. (А)	Норма виходу з 1 га, тис. шт. (Б)	Щорічна площа посівів, га (П=А/Б)	Вік садивного матеріалу, років	Кількість полів сіво-змін, (В)	Загальна корисна площа посівного відділення розсадника, га (ПхВ)	Норма висіву на 1 га, кг (Н)	Потреба насіння щорічно, кг (ПхН)
Сосна звичайна	4778,1	1600	2,99	1-2	3	8,97	60	179,4
Ялина звичайна	7,7	1500	0,01	1-2	3	0,03	72	0,7
Дуб звичайний	329,1	550	0,60	1-2	3	1,80	3600	2160,0
Дуб червоний	9,7	550	0,02	1-2	3	0,06	3600	72,0
Береза повисла	74,9	600	0,12	1-2	3	0,36	40	4,8
Вільха чорна	4,2	600	0,01	1-2	3	0,03	100	1,0
Чагарники	11,4	450	0,03	1-2	3	0,09	100	3,0
Разом:	5215,1		3,78			11,34		2420,9

Щорічна потреба в насінні (табл. 5.8.2) становить 2420,9 кг. З наявних постійних насінних ділянок (табл.4.6.5) можна заготовити необхідну потребу в насінні.

5.8.3. Розрахунок корисної площі шкільного відділення розсадників

Породи, які будуть вирощуватись в шкільному відділенні розсадника	Щорічна потреба в саджанцях, тис. шт. (А)	Вихід саджанців з 1 га, тис. шт. (Б)	Щорічна площа садіння у школі, га (П=А/Б)	Кількість років вирощування саджанців у школі	Кількість полів сівозмін, (В)	Загальна корисна площа, га (П х В)
1. Платації						
Ялина європейська	6,5	17,5	0,4	4	5	2,0

Для забезпечення лісокультурних робіт високоякісним насінням з цінними спадковими властивостями достатньо наявних в лісгоспі лісонасінних ділянок, які включають в себе постійні насінні ділянки, закладені у високопродуктивних деревостанах, плюсові насадження і дерева, а також постійні лісонасінні плантації основних деревних порід, створених на селекційній основі. За недостачі насіння певних деревних порід їх можна збирати у кращих в селекційному відношенні насадженнях. Селекційна оцінка деревостанів основних деревних порід наведена в таблиці 5.8.6.

Для покращання складу насаджень, розвитку крон і плодоношення в існуючих і тих, що створюватимуться, ПЛНД і ЛНП намічені необхідні заходи (табл. 5.8.5).

5.8.4. Розрахунок площі постійних лісонасінних ділянок та плантацій

Породи	Щорічна потреба в насінні, кг (А)	Середня урожайність з 1 га, кг (Б)	Середня періодичність плодоношення, років (В)	Необхідна площа, га	В наявності плантацій, ПЛНД, га	Проектується створити, га
				$\frac{A \times B}{B}$		
1. Постійні лісонасінні ділянки						
Сосна звичайна	179,4	7	3	76,9	49,0	
Ялина звичайна	0,7	6	5	0,6	12,1	
Дуб звичайний	2160,0	750	6	17,3	45,2	
Ясен звичайний					1,5	
Дуб червоний	72,0	750	6	0,6	-	
Береза повисла	4,8	4	3	3,6	9,4	
Вільха чорна	1,0	4	3	0,8	2,4	
Разом :	2417,9			99,8	119,6	

5.8.5. Запроєктований обсяг заходів для покращання лісонасінної бази

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Обсяг робіт	Термін виконання
І. На постійних лісонасінних ділянках			
Обприскування від хвороб і шкідників	га	119,6	Щорічно

5.8.6. Селекційна оцінка насаджень (площа, га)

Панівні породи	Насадження			Разом
	плюсові	нормальні	мінусові	
1. Пристигли насадження				
Сосна звичайна	3,1	13104,6	1168,8	14276,5
Дуб звичайний		506,9	307,5	814,4
Разом:	3,1	13611,5	1476,3	15090,9
2. Стигли і перестійні насадження				
Сосна звичайна		8708,0	702,7	9410,7
Дуб звичайний		371,4	290,4	661,8
Разом:		9079,4	993,1	10072,5
Разом по лісгоспу:				
Сосна звичайна	3,1	21812,6	1871,5	23687,2
Дуб звичайний		878,3	597,9	1476,2
Усього:	3,1	22690,9	2469,4	25163,4
%%		90,2	9,8	100,0

5.9. Охорона лісу**5.9.1. Протипожежне упорядкування**

Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних, технічних, лісгосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроєктовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду.

В основу проектування покладений «Порядок організації охорони і захисту лісів», затверджений постановою КМ України від 20 травня 2022 р. № 612, узгоджені з лісгосподарськими підприємствами основні заходи з протипожежного улаштування. Пожежна безпека в лісі повинна забезпечуватися проведенням профілактичних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території лісового фонду. З цією метою слід проводити розробку оперативних протипожежних планів, встановлювати регламент роботи лісопожежних служб в залежності від пожежної небезпеки і фактичної горимості лісів, проводити регулювання відвідування лісових урочищ, контролювати дотримання правил пожежної безпеки та ряд інших заходів.

Ступінь пожежної небезпеки визначається за Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду, розробленою інститутом «Укрдліпроліс» і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року №52 (додаток 14). Розподіл площі земель лісгосподарського призначення за класами пожежної небезпеки наведений в таблиці 5.9.1.1. Обсяги запроєктованих протипожежних заходів по лісництвах наведені в додатку 10.

5.9.1.1. Розподіл площі земель лісгосподарського призначення за класами пожежної небезпеки, га

Класи пожежної небезпеки					Разом	Середній клас пожежної небезпеки
1	2	3	4	5		
Рубізьке лісництво						
845.0	1946.9	1162.4	1422.4	114.0	5490.7	2.63
Городнянське лісництво						
1633.1	2384.5	1189.7	1388.4	177.9	6773.6	2.42
Моложавське лісництво						
1384.1	1397.2	908.0	1793.1	158.7	5641.1	2.63
Невклянське лісництво						
1509.9	1474.6	969.9	1841.1	230.5	6026.0	2.63
Тупичівське лісництво						
1654.5	2137.0	1059.1	1429.6	168.6	6448.8	2.42
Староруднянське лісництво						
1042.6	2359.5	485.3	751.8	183.4	4822.6	2.31
Новояриловицьке лісництво						
806.6	3028.8	750.7	785.6	180.8	5552.5	2.37
Комарівське лісництво						
1483.0	2919.3	819.4	581.4	149.4	5952.5	2.15
Добрянське лісництво						
2290.8	2811.8	851.7	603.5	198.1	6755.9	2.05
Чудівське лісництво						
2126.5	1747.5	1015.8	758.3	159.0	5807.1	2.15
Олешнянське лісництво						
2188.8	1727.3	892.2	682.6	207.8	5698.7	2.12
Олександрівське лісництво						
1246.0	1329.2	1436.7	1112.8	231.9	5356.6	2.58
Ріпкинське лісництво						
2663.1	2098.4	727.7	486.2	77.0	6052.4	1.87
УСЬОГО						
20874.0	27362.0	12268.6	13636.8	2237.1	76378.5	2.33

Територія характеризується високим класом пожежної небезпеки, що зумовлено значним (71,6 %) відсотком хвойних насаджень і відвідуванням лісу населенням.

Територія лісгоспу за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до зони наземної охорони в поєднанні з авіапатрулюванням. Організація нових ЛПС не передбачається.

Розподіл кварталів за класами пожежної небезпеки, елементи існуючого і запроєктованого протипожежного улаштування, місця відпочинку, пункти зосередження протипожежного інвентарю та інші об'єкти протипожежного призначення показано на окремій карті-схемі протипожежного упорядкування.

Крім указаних в табл. 5.9.1.2. заходів з протипожежного впорядкування, слід більше уваги приділяти роз'яснювальній роботі серед населення, а також пропаганді правил пожежної безпеки в лісі.

5.9.1.2. Обсяги запроєктованих заходів з протипожежного впорядкування

Найменування	Одиниці вимірювання	Існує	Проєктується	Прийнято 2-ою л/в нарадою	Термін виконання
1. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки					
1.1. Організація пунктів зосередження протипожежного інвентарю	шт.	15	15	15	Щорічно
1.2. Утримання тимчасових пожежних наглядачів	чол.	14	14	14	_*-
1.3. Організація та утримання ЛПС та зв'язку	тис.грн.	553,6	500,0	500,0	_*-
1.4. Організація ЛПД	чол. тис.грн.	26 95,0	26 95,0	26 95,0	_*-
1.5. Придбання протипожежного інвентарю	тис.грн.	25,0	25,0	25,0	_*-
1.6. Виступи по радіо та телебаченню	вист.		6	6	_*-
1.7. Організація радіозв'язку	шт.	22	22	22	_*-
2. Заходи з попередження виникнення лісових пожеж (профілактичні)					
2.1. Встановлення попереджувальних аншлаків	шт.	108	30	30	Щорічно
2.2. Ремонт панно	шт.	2	2	2	_*-
2.3. Обладнання місць відпочинку й паління	шт.	13	8	8	_*-
2.4. Встановлення шлагбаумів	шт.	20	15	15	_*-
3. Заходи з попередження розповсюдження лісових пожеж (обмежувальні)					
3.1. Створення мінералізованих смуг	км	571	510	510	Щорічно
3.2. Догляд за мінералізованими смугами	км	1300	1300	1300	_*-
3.3. Ремонт та утримання об'єктів протипожежного призначення	тис.грн.		50,0	50,0	_*-
4. Будівництво об'єктів протипожежного призначення					
4.1. Ремонт та утримання штучних водоймищ	шт.	3	10	10	Рев. період

5.9.2. Охорона лісу

Охорону і захист лісу здійснює державна лісова охорона. Основними її завданнями є здійснення державного контролю за всіма лісокористувачами і власниками лісів, за дотриманням лісового законодавства, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб лісу, запобіганням правопорушенням та контроль за використанням лісових ресурсів. Регулювання діяльності лісової охорони здійснюється згідно Положенням про державну лісову охорону (2009).

Для покращання охорони лісів від пожеж та інших лісопорушень, а також з метою більш якісного виконання запроєктованих обсягів лісогосподарських і лісокультурних робіт, кількість майстерських обходів потрібно зберегти на існуючому рівні.

Проєкти поділу території лісгоспу на майстерські обходи приводяться в табл. 5.9.2.1. і на карті-схемі.

Для існуючих учнівських лісництв окремо виготовлені таксаційні описи і картографічні матеріали. Користування цими документами буде сприяти професійній орієнтації учнів. Лісовпорядкуванням рекомендується працівникам лісгоспу і лісництв організувати цикл лекцій по основах лісництва.

5.9.2.1. Проект поділу території на майстерські ділянки та обходи

Найменування лісництв	Загальна площа, га	Майстерські обходи		
		існує	проектується	
			кількість	кількість
Рубізьке	5490,7	8	8	686,3
Городнянське	6773,6	6	6	1128,9
Моложавське	5641,1	6	6	940,2
Невклянське	6026,0	6	6	1004,3
Тупичівське	6448,8	6	6	1074,8
Староруднянське	4822,6	9	9	535,8
Новояриловицьке	5552,5	6	6	925,4
Комарівське	5952,5	6	6	992,1
Добрянське	6755,9	6	6	1125,0
Чудівське	5807,1	6	6	967,9
Олешнянське	5698,7	6	6	949,8
Олександрівське	5356,6	5	5	1071,3
Ріпкинське	6052,4	8	8	756,6
Разом:	76378,5	84	84	909,3

5.10. Лісозахист

Санітарний стан лісів в даний час слід вважати задовільним. Це підтверджується тим, що загальний запас сухостійного і пошкодженого лісу зменшився на 4,73 тис. м³ в порівнянні з даними попереднього лісовпорядкування, наявністю осередків шкідників і хвороб лісу на площі 2647,7 га (табл. 4.5.1).

Крім осередків шкідників і хвороб лісу під час лісовпорядкування виявлено: пошкоджено низовими пожежами – 5,1 га, всихання насаджень – 1,7 га, буреломів – 15,1 га, вітровалів – 89,4 га.

Запроектвані щорічні обсяги заходів з лісозахисту наведені в табл. 5.10.1, які прийняті другою лісовпорядною нарадою без змін.

В залежності від появи і розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги заходів з лісозахисту, вказані в табл. 5.10.1, повинні уточнюватись.

З метою запобігання розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, треба під час ведення лісового господарства виконувати вимоги чинних „Санітарних правил в лісах України”.

5.10.1. Щорічні обсяги запроєктованих заходів з лісозахисту

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Запроєктовано лісовпорядкуванням	Прийнято 2-ою л/в нарадою	Примітка
1. Лісопатологічне обстеження	тис. га	17,0	17,0	
2. Біологічні заходи боротьби:				
- виготовлення штучних гнізд	шт.	1000	1000	
3. Організаційно- господарські заходи:				
- нагляд за появою осередків шкідників і хвороб	тис. га	70,8	70,8	
- пропаганда лісозахисту	тис.грн.	7,0	7,0	

5.11. Використання лісу в рекреаційно-оздоровчих цілях

Ліс – найважливіша природотвірна частина навколишнього природного середовища. Він позитивно впливає на клімат, очищення атмосфери. Надзвичайно велика оздоровча і культурно-естетична роль лісу. Найбільш широко з цією метою використовуються рекреаційно-оздоровчі ліси лісгоспу, площа яких становить 757,9 га. Розподіл цієї площі за показниками ландшафтної характеристики приводиться в розділі 3 (табл. 3.3.12).

В цілому територія рекреаційно-оздоровчих лісів характеризується сприятливими умовами для відпочинку і використання їх в культурно-оздоровчих цілях, що враховувалось під час проектування заходів з благоустрою (табл. 5.11.1). Місця знаходження запланованих елементів благоустрою наведені в проєктних відомостях по лісництвах.

5.11.1. Запроєктовані обсяги заходів з благоустрою лісів рекреаційно-оздоровчого призначення за функціональними зонами

Запроєктовані заходи	Одиниця вимірювання	Обсяги заходів	Термін виконання
1. Зона інтенсивної рекреації			
1.1. Встановлення аншлагів	шт	10	Рев.період
1.2. Виготовлення і встановлення малих архітектурних споруд (лісові меблі)	- * -	8	- * -
1.3. Виготовлення малих архітектурних форм (навіси, бесідки)	- * -	4	- * -

5.12. Використання угідь і ресурсів побічних користувачів

Наявних угідь цілком достатньо для задоволення потреб лісового господарства.

Для підвищення продуктивності орних земель рекомендується внесення органічних та мінеральних добрив один раз в три роки, поліпшення агротехніки вирощування сільськогосподарських культур.

Докорінне поліпшення сіножатей проводиться шляхом розчищення площ, дискування, переорювання та засівання багаторічними травами, внесення добрив.

Поверхнєве поліпшення сіножатей проводиться шляхом зрізування і розчищення кущів, купин, дискування, внесення добрив і посіву багаторічних трав.

Використання угідь і їх розподіл за величиною ділянок наведені в таблицях 5.12.1 і 5.12.2. Характеристика сіножатей і заходи з їх поліпшення наведені в таблицях 5.12.3 і 5.12.4.

Випасання худоби, згідно чинних правил, пропонується на загальній площі 48118,8 га, а також на вигонах і пасовищах площею 17,9 га. Норма випасу худоби на 1 голову прийнята з розрахунку 3 га.

Усього на виділеній площі дозволяється випас 12535 голів великої рогатої худоби.

5.12.1. Використання угідь

Найменування угідь	Загальна площа, га	В тому числі в користуванні		
		підсобного господарство лігоспу	працівники лігоспу	інших організації і громадян
Рілля	6,7	3,5	3,2	
Сіножаті	57,9	2,2	54,1	1,6
Пасовища	17,9	3,5	9,0	5,4
Разом:	82,5	9,2	66,3	7,0

5.12.2. Розподіл площі угідь за розмірами ділянок

Найменування угідь	Площа, га	В тому числі у користуванні		
		підсобного господарства	працівників підприємства	інших організації і громадян
РІЛЛЯ	6.7	3.5	3.2	
СІНОЖАТІ	57.9	2.2	54.1	1.6
ПАСОВИЩА	17.9	3.5	9.0	5.4
Разом	82.5	9.2	66.3	7.0

5.12.3. Характеристика сіножатей

Найменування показників	Площа, га	Середня урожайність на 1 га, тон
УСЬОГО СІНОЖАТЕЙ	57.9	0.7
із них:		
ЗАПЛАВНИХ	4.3	0.3
в тому числі:		
ЧИСТИХ	3.3	0.2
ЗАРОСЛИХ	1.0	0.5
СУХОДІЛЬНИХ	26.9	0.9
в тому числі:		
ЧИСТИХ	26.1	1.0
ЗАРОСЛИХ	0.8	0.1
ЗАБОЛОЧЕНИХ	26.7	0.6
в тому числі:		
ЧИСТИХ	14.5	0.5
ВКРИТИХ КУПИНАМИ	6.7	0.9
ЗАРОСЛИХ	5.5	0.6

5.12.4. Заходи з поліпшення сіножатей постійного користування

Типи сіножатей	Проектується поліпшення, га	В тому числі		Урожайність на 1 га в тоннах	
		докорінне	поверх- неве	середня за 2 останні роки	очікувана
Суходільні	26,9		26,9	0,9	0,9
Заплавні	4,3	3,6	0,7	0,3	0,9
Заболочені	26,7		26,7	0,6	0,8
Разом:	57,9	3,6	54,3	0,7	0,9

На території лісгоспу розміщуються пасіки інших організацій і приватних осіб. Для покращення кормової бази бджільництва рекомендується при створенні лісових культур введення супутніх порід – медоносів (липи, клена та інших), а також підсівання трав медоносів по узліссях та біогалявинах.

Використання ресурсів побічних користувань інших видів приведено в табл. 5.12.5.

Під час виявлення ресурсів побічних лісокористувань лісовпорядкування виходило з того, що заготівля ягід проектувалася в насадженнях з проєктивним покриттям з 10%, лікарських рослин – з 5%, плодових і горіхоплідних кущів і дерев на 1 га – від 50 штук.

До випасу худоби не проєктувалися об'єкти природно-заповідного фонду в лісах населених пунктів, лісопарковій частині лісів зеленої зони.

Не проєктувалося випасання худоби в частині кварталів, в яких площа, де можливий випас в них, становить менше 25% загальної площі, молодняки висотою до 3 м, зруби, незімкнуті лісові культури і ділянки, залишені під природне поновлення.

Можливі обсяги заготівлі основних видів грибів визначені згідно відповідних рекомендацій («Инструктивно-методические указания по проведению таксации ресурсов недревесного растительного сырья при лесоустройстве», Київ-1982, «Методика виявлення дикорастущих сырьевых ресурсов при лесоустройстве», М-1987). При цьому враховувалося насадження головних порід в типах лісу, де вони найбільш часто зростають, в залежності від частоти урожайних років та категорії врожайності.

Можливий обсяг промислової заготівлі грибів (експлуатаційний запас) складає 30% від біологічної урожайності.

5.12.5. Проєкт використання ресурсів побічних користувань

Найменування ресурсів побічних користувань	Одиниця вимірювання	Виявлений щорічний експлуатаційний ресурс	Запроєктований обсяг заготівлі, щорічно	Запроєктований % використання ресурсів	Фактичний обсяг заготівлі за 2021 р.
1. Заготівля сіна на лісових ділянках	га	57,9	57,9	100	
	тонн	52,1	52,1		
2. Випасання худоби	га	48118,8	48118,8	100	
	голів	12535	12535		
3. Збір і заготівля дикорослих:					
3.1. Ягід					
- чорниці	га	2584,2	2584,2	100	-
	тонн	344,0	344,0		35,0
- малини	га	517,0	517,0	52	
	тонн	2,3	1,2		
- ожини	га	224,0	224,0	50	
	тонн	0,8	0,4		
3.2. Грибів					
- білі	га	11161,0	11161,0	82	
	тонн	112,0	92,0		
- маслянки	га	897,2	897,2	45	
	тонн	28,0	12,5		
- лисички	га	7416,7	7416,7	100	-
	тонн	238,0	238,0		4,0
- опеньки	га	9756,3	9756,3	12	
	тонн	341,0	40,0		

продовження таблиці 5.12.5.

Найменування ресурсів побічних користувань	Одиниця вимірювання	Виявлений щорічний експлуатаційний ресурс	Запроєктований обсяг заготівлі, щорічно	Запроєктований % використання ресурсів	Фактичний обсяг заготівлі за 2021 р.
3.3. Лікарських рослин:					
- кропиви	га	62,1	6,8	11	
	тонн	4,4	0,5		
- звіробій звичайний	га	4,5	0,6	13	
	тонн	1,5	0,2		
- череда	га	0,5			
	тонн	0,1			

5.13. Використання земель лісгосподарського призначення для потреб мисливського господарства

Важливим завданням ведення мисливського господарства є збереження оптимальної кількості тварин і створення для них сприятливих умов. Надмірна, нерегульована чисельність тварин може принести значну шкоду лісовим насадженням. Збитки від диких тварин за останні роки лісовпорядкуванням не виявлені.

Мисливське впорядкування було проведено 2012 році на площі 5,24 тис.га із складанням проєкту організації розвитку мисливського господарства. Тому в цьому розділі наводяться лише окремі дані з цього проєкту.

На ревізійний період запроєктовані такі щорічні обсяги біотехнічних заходів: ремонт годівниць – 15 шт., ремонт солонців – 15 шт., заготівля сіна – 2,5 тонн, заготівля кормових віників – 2 тис. шт., заготівля зернових – 2,0 тонн.

Вся інша територія лісгоспу закріплена за УТМР і товариствами з обмеженою відповідальністю, які створили свої мисливські господарства.

Лісовпорядкуванням в лісгоспі виділено захисних реміз на площі 636,2 га.

Рекомендації з експлуатації окремих видів мисливської фауни полягають в тому, що експлуатація можлива тільки при досягненні мінімальної щільності на 1000 га угідь. При щільності нижче мінімальної дозволяється тільки селекційний відстріл.

Лісгосп повинен проводити контроль за дотриманням правил відстрілу мисливської фауни.

5.14. Підсочка лісу і ресурси другорядних лісових матеріалів

На найближчий десятирічний період підсочка соснових деревостанів не проєктується на підставі рішення першої лісовпорядної наради, тому таблиця 5.14.1 не приводиться.

5.14.2. Проект використання ресурсів другорядних лісових матеріалів

Найменування другорядних лісових матеріалів	Одиниця вимірювання	Виявлені ресурси, усього	Запроектований щорічний обсяг заготівлі	Фактичний обсяг заготівлі за 2021 р.
1. Березовий сік	тонн	390	390	
2. Заготівля новорічних ялинок	тис. шт.	6,5	6,5	2,0

Заготівля березового соку проектується в стиглих березових деревостанах, в яких будуть проводитися рубки головного користування. Обсяг його заготівлі встановлений з врахуванням нормативно-довідкових даних (Лісотаксаційний довідник, Київ-2013) в залежності від середньої повноти і діаметру найтонших запідсочених дерев.

5.15. Будівництво, пов'язане з лісгосподарською діяльністю

Виходячи із забезпеченості лісгоспу виробничим і житловим фондом і запроектованих обсягів робіт, в ревізійному періоді запроектовано будівництво нових об'єктів (табл. 5.15.1). Поряд з цим передбачається провести капітальний ремонт наявних виробничих і житлових будівель.

5.15.1. Обсяги будівництва виробничих, житлових та інших невиробничих будівель по лісовому господарству та лісових доріг, запроектовані на ревізійний період

Найменування об'єктів	Розміщення на території лісгоспу (лісництво, квартал, виділ)	Одиниця вимірювання	Кількість, обсяг
I. Капітальний ремонт виробничих об'єктів			
1.1. Контора лісництва	Староруднянське лісництво	шт.	1
	Тупичівське лісництво	шт.	1
2. Будівництво доріг			
2.1. Дороги лісгосподарського призначення	Тупичівське лісництво кв. 8, 19, 20, 31, 48, 73, 74, 95	км	8,0
	Невклянське лісництво кв. 40, 41, 53-55, 64, 65	км	6,0
	Городянське лісництво кв. 32-36, 38-44	км	5,4
	Моложавське лісництво кв.3, 6, 13	км	4,8

Від густоти дорожньої мережі та їхнього стану залежить ефективність лісгосподарської діяльності, можливість застосування нових машин і механізмів. Враховуючи недостатню забезпеченість лісгоспу мережею доріг, лісовпорядкуванням проектується будівництво нових лісгосподарських доріг загальною протяжністю 24,2 км.

При проектуванні мережі нових лісових доріг враховані намічені обсяги лісокористування в прилеглих до них кварталах, можливість використання лісових ділянок в рекреаційно-оздоровчих цілях, для потреб охорони і захисту лісу, а також з метою соціально-економічного розвитку територій.

Для будівництва лісових доріг складаються окремі робочі (технічні) проекти.

5.16. Екологічне обґрунтування лісокористування та інших запроєктованих заходів

Обсяги користування лісом і всі види господарських заходів лісовпорядкуванням запроєктовані у відповідності з чинними в лісовому господарстві нормативно-правовими актами і не матимуть негативного впливу на навколишнє природне середовище. Вони забезпечать раціональне використання лісових ресурсів, підвищення продуктивності і якісний склад лісів, посилення їхніх захисних функцій.

Згідно чинних законодавчих актів з розрахунку рубок головного користування виключено (табл. 5.1.1) 12,4 тис. га (17,6 %) вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, в т.ч. 2,2 тис. га (17,8 %) стиглих і перестійних насаджень.

Запроєктований загальний щорічний обсяг заготівлі деревини від усіх видів рубок (табл. 5.4.1 і 5.4.2) становить 280,71 тис. м³ ліквідної деревини або 108,2 % від фактичної заготівлі деревини на рік лісовпорядкування. Питома вага рубок головного користування від загальної заготівлі деревини становить 78,9 %. Запроєктований загальний щорічний обсяг заготівлі деревини від усіх видів рубок для деревостанів, що зростають становить 287,24 тис. м³ стовбурного запасу або 90,8 % від середньої зміни запасу.

Прийнята розрахункова лісосіка головного користування (табл. 5.1.3) за способами рубок розподіляється таким чином (за стовбурним запасом): суцільно лісосічні рубки 246,56 тис. м³ (100 %).

Способи рубок запроєктовані у відповідності з правилами рубок. Велика питома вага суцільно лісосічних рубок зумовлена породним складом насаджень, незадовільним ходом природного поновлення головних порід і рівнинним рельєфом.

В рубки догляду запроєктовані всі насадження, які потребують їх невідкладного проведення (табл. 5.2.1.1). Санітарні рубки запроєктовані в насадженнях, які їх потребують за санітарним станом (табл. 5.2.2.1). Крім того, проектується очищення від захаращеності на площі 18,5 га із загальним запасом 0,42 тис. м³.

Фонд лісовідновних рубок в насадженнях не виявлено.

Проведення рубок формування і оздоровлення лісів та очищення від захаращеності підвищить стійкість насаджень, покращить їхній санітарний стан, збільшить загальну продуктивність.

Хімічні методи догляду в молодняках не передбачаються.

В проектному періоді передбачається відновлення лісу на всіх не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і на зрубках проектного періоду (в обсязі 9 розрахункових лісосік) на площі 6718,2 га (табл. 5.5.1.2), в тому числі лісові культури 6026,7 га (89,7 %), природне поновлення 691,5 га (10,3 %). Вибір головних порід і технологічних схем створення лісових культур зроблений з врахуванням типів лісорослинних умов та функціонального призначення лісів (розділ 5.5). Перевага надавалась змішаним типам лісових культур, як більш стійких до промислового забруднення повітря, хвороб і шкідників лісу та інших несприятливих умов.

Заліснення земель фонду лісорозведення в обсязі 75,6 га (табл. 5.5.2.1.) дозволить підвищити лісистість і захисні функції лісів.

Реконструкція низькоповнотних і малоцінних насаджень не проектується.

Гідролісомеліоративні роботи на території лісгоспу не проектуються.

Виконання запроєктованих обсягів протипожежних заходів (табл. 5.9.1.2.) і заходів з лісозахисту (табл. 5.10.1) буде сприяти збереженню лісових насаджень і запобіганню втрат деревини і захисних властивостей лісу від пожеж, шкідників і хвороб.

Запроєктовані заходи з благоустрою рекреаційно-оздоровчих лісів (табл. 5.11.1.) забезпечать зниження негативних наслідків рекреаційних навантажень на ліс.

Намічені обсяги побічних користувань (табл. 5.12.5.) не перевищують виявлених експлуатаційних запасів і за умови дотримання чинних правил не спричинять негативного впливу на навколишнє середовище. Передбачені проектом біотехнічні заходи і рекомендації з експлуатації мисливської фауни (розділ 5.13) будуть сприяти зниженню пошкодження молодняків і підвищенню їхньої продуктивності.

Виконання запроєктованих лісовпорядкуванням заходів призведе до позитивних змін в розподілі загальної площі за основними категоріями лісових ділянок (табл. 5.17.1), в розподілі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, за панівними породами (табл. 5.17.2), в підвищенні продуктивності лісів (табл. 5.17.3) і відповідно, до покращання екологічного стану.

5.17. Очікувана ефективність запроєктованих лісогосподарських заходів

Виконання запроєктованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращанню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу.

В цілому, на кінець нинішнього проєктного періоду (до початку наступного проєктного періоду) очікуються позитивні зміни в загальній структурі лісового фонду. Так, питома вага, вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок збільшиться на 0,5 %, площа штучних насаджень зросте на 6,4 %, площа лісових ділянок, не вкритих лісовою рослинністю зменшиться на 7,8 %. Середній запас насаджень на 1 га підвищиться на 3,1 %, (стиглих насаджень – на 4,2 %), середня зміна запасу на 1 га лісових ділянок зросте на 2,4 %.

В результаті виконання запроєктованих заходів очікується збільшення площі найбільш цінних насаджень: модрина європейська.

Відомості про зміни основних кількісних і якісних показників лісового фонду і продуктивності лісів на початок наступного проєктного періоду приведені в табл. 5.17.1., 5.17.2., 5.17.3.

5.17.1. Очікувані зміни в розподілі площі за основними категоріями земель

Категорії лісових ділянок	На рік лісовпорядкування		На початок наступного проєктного періоду		Зміни	
	га	%	га	%	га, ±	%, ±
1. Загальна площа земель лісогосподарського призначення	76378,5	100,0	76378,5	100,0		
2. Лісові ділянки – усього в тому числі:	75313,8	98,6	75313,8	98,6		
2.1. Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього в т.ч.: лісові культури	70811,2	92,8	71160,7	93,2	+349,5	+0,5
2.2. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього в тому числі:	41471,9	54,3	44128,8	57,8	+2656,9	+6,4
- незімкнуті лісові культури	4502,6	5,8	4153,1	5,4	-349,5	-7,8
- лісові розсадники, плантації	2351,6	3,1	1994,2	2,6	-357,4	-15,2
- рідколісся	115,5	0,2	115,5	0,2		
- згарища, загиблі насадження	15,9				-15,9	-100,0
- зруби	11,1				-11,1	-100,0
- галявини, пустирі	568,9	0,7	679,4	0,9	+110,5	+19,4
- біогалявини	75,6	0,1			-75,6	-100,0
	189,8	0,2	189,8	0,2		

продовження таблиці 5.17.1

Категорії лісових ділянок	На рік лісовпорядкування		На початок наступного проект-ного періоду		Зміни	
	га	%	га	%	га, ±	%, ±
- лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви, лісові осушувальні канали	1174,2	1,5	1174,2	1,5		
3. Нелісові землі – усього в тому числі:	1064,7	1,4	1064,7	1,4		
– рілля	6,7		6,7			
– сіножаті	57,9	0,1	57,9	0,1		
– пасовища	17,9		17,9			
– води	65,7	0,1	65,7	0,1		
– болота	697,3	0,9	697,3	0,9		
– садиби, споруди	50,5	0,1	50,5	0,1		
– траси	151,2	0,2	151,2	0,2		
– піски	11,7		11,7			
– інші нелісові ділянки	5,8		5,8			

5.17.2. Очікувані зміни в розподілі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за панівними породами

Панівні породи	На рік лісовпорядкування		На початок наступного проект-ного періоду		Очікувані зміни	
	га	%	га	%	га, ±	%, ±
Сосна звичайна	50438,6	71,2	51101,3	71,8	+662,7	+1,3
Ялина європейська	286,7	0,4	248,7	0,4	-38,0	-13,3
Модрина європейська	4,3		4,3			
Дуб червоний	63,2	0,1	63,2	0,1		
Дуб звичайний	4516,7	6,4	4480,0	6,3	-36,7	-0,8
Гراب звичайний	64,2	0,1	64,2	0,1		
Ясен звичайний	8,8		8,8			
Клен гостролистий	8,5		8,5			
Клен ясенolistий	2,1		2,1			
Берест	0,6		0,6			
Акація біла	122,2	0,2	122,2	0,2		
Береза повисла	10945,4	15,5	10834,1	15,2	+111,3	-1,0
Осика	1468,2	2,1	1410,9	2,0	-57,3	-3,9
Вільха чорна	2673,1	3,8	2603,2	3,7	-69,9	-2,6
Липа дрібнолиста	31,2		31,2			
Тополя біла	7,3		7,3			
Тополя канадська	22,4		22,4			
Тополя чорна	2,3		2,3			
Верба біла	3,0		3,0			
Верба ламка	1,1		1,1			
Чагарники	141,3	0,2	141,3	0,2		
Разом:	70811,2	100,0	71160,7	100,0	+349,5	+0,5

5.17.3.Очікувані зміни в лісовому фонді і продуктивності лісів

Показники	Одиниця вимірювання	На рік лісовпорядкування	На початок наступного періоду
1. Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	га	70811,2	71160,7
в т.ч. за групами порід:			
– хвойні	га	50729,6	51354,3
– твердолистяні	га	4786,3	4749,6
– м'яколистяні	га	15154,0	14915,5
2. Незімкнуті лісові культури	га	2351,6	1994,2
3. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	га	4502,6	4153,1
4. Загальний запас насаджень	тис. м ³	18569,45	19213,39
5. Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок – усього	м ³	262	270
6. Площа стиглих і перестійних деревостанів – усього	га	12540,9	13067,6
в т.ч. за групами порід:			
– хвойні	га	9474,1	9999,9
– твердолистяні	га	732,1	762,8
– м'яколистяні	га	2212,0	2364,9
7. Загальний запас стиглих і перестійних деревостанів – усього	тис. м ³	4485,58	4874,21
в т.ч. за групами порід:			
– хвойні	тис. м ³	3674,19	3993,84
– твердолистяні	тис. м ³	200,02	217,42
– м'яколистяні	тис. м ³	610,09	662,95
8. Середній запас стиглих і перестійних деревостанів на 1 га	м ³	358	373
в т.ч. за групами порід:			
– хвойні	м ³	388	399
– твердолистяні	м ³	273	285
– м'яколистяні	м ³	276	288
9. Середня зміна запасу на 1 га лісових ділянок	м ³	4,2	4,3
10. Обсяги усіх видів рубок на 1 га лісових ділянок	м ³	3,37	3,73
в т. ч. по головному користуванню	м ³	2,29	2,94

Пояснювальну записку склав:

Начальник лісовпорядної
партії

І. М. Лафренко

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Начальник Чернігівського
обласного управління лісового та
мисливського господарства

С. М. Аніщенко

«21» травня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Генеральний директор
Українського державного
проектного лісовпорядного
виробничого об'єднання

В. А. Мельниченко

«21» травня 2021 р.

ПРОТОКОЛ

першої лісовпорядної наради з лісовпорядкування лісів державних
лісогосподарських підприємств Чернігівського обласного управління
лісового та мисливського господарства
Державного агентства лісових ресурсів України

19 травня 2021 р.

м. Чернігів

ПРИСУТНІ: список присутніх додається.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Готовність державних підприємств Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства (далі – Чернігівське ОУЛМГ) та Українського державного проектного лісовпорядного виробничого об'єднання (далі – ВО «Укрдержліспроєкт») до проведення польових лісовпорядних робіт.

2. Визначення порядку та особливостей проведення польових лісовпорядних робіт.

СЛУХАЛИ: Доповіді начальника відділу лісового господарства Чернігівського ОУЛМГ Фесюна В. М., головного інженера ВО «Укрдержліспроєкт» Бокала І.М., виступи представників державних лісогосподарських підприємств та інших учасників наради.

Заслухавши і обговоривши доповіді і виступи присутніх, перша лісовпорядна нарада вирішила:

I. Констатувати:

1. Необхідність проведення базового лісовпорядкування зумовлена змінами в лісовому фонді державних лісогосподарських підприємств та закінченням ревізійного періоду.

II. Ухвалити:

1. Провести у 2021 році польові лісовпорядні роботи спеціалістами трьох лісовпорядних експедицій ВО «Укрдержліспроєкт» на площі 400,6 тис. га за 1 розрядом лісовпорядкування в наступних державних підприємствах Чернігівського ОУЛМГ:

а) Київська лісовпорядна експедиція

ДП «Борзнянський лісгосп»	18,6 тис. га
ДП «Городнянський лісгосп»	35,2 тис. га
ДП «Добрянський лісгосп»	41,4 тис.га
ДП «Корюківський лісгосп»	39,9 тис.га
ДП «Ніжинський лісгосп»	47,6 тис.га
ДП «Остерський лісгосп»	30,2 тис.га
ДП «Прилуцький лісгосп»	31,1 тис. га
ДП «Чернігівський лісгосп»	55,6 тис. га
Разом:	299,6 тис. га

в) Комплексна лісовпорядна експедиція

ДП «Холминський лісгосп»	38,8 тис. га
--------------------------	--------------